

Spis treści

O autorach	XIII
Wykaz skrótów	XV
Wstęp	XIX
Rozdział I. Prawo autorskie – podstawowe konstrukcje i pojęcia (<i>Monika Brzozowska-Pasieka, Anna Kruszevska, Aleksandra Sewerynik, Jakub Słupski, Karolina Maria Wojciechowska, Joanna Woźniak, Julia Zasacka</i>)	1
1. Utwór	1
2. Ustalenie utworu	2
3. Działalność twórcza o indywidualnym charakterze	2
4. Idea a sposób wyrażenia	2
5. Ochrona elementów składowych utworu	3
6. Rozpowszechnienie utworu	3
7. Utrwalenie	4
8. Utwór audiowizualny	4
9. Program komputerowy	5
10. Zbiór	6
11. Utwór zbiorowy	7
12. Dobro niematerialne	7
13. Dzieło sztuki ludowej	8
14. Opracowanie	9
15. Utwór inspirowany	9
16. Twórca	10
17. Współautorstwo	10
17.1. Kto jest współtwórcą?	11
17.2. Rodzaje wkładów współautorskich – rozłączne i nierozłączne	11
17.3. Prawa do utworu współautorskiego	11
18. Utwór pracowniczy	12
19. Utwór osierocony	12
20. Nabywca praw majątkowych	14

21. Połączenie utworów	14
22. Prawa pokrewne	15
23. Artystyczne wykonanie	16
24. Zespołowe artystyczne wykonanie	19
25. Fonogram	19
26. Wideogram	20
27. Nadanie programu	20
28. Pierwsze wydanie	21
29. Wydanie naukowe lub krytyczne	21
30. Organizacja zbiorowego zarządzania	22
31. Dozwolony użytek	23
31.1. Dozwolony użytek osobisty	23
31.2. Dozwolony użytek publiczny	24
31.2.1. Prawo cytatu	25
31.2.2. Prawo panoramy	27
31.2.3. Prawo przedruku	28
31.2.4. Dozwolony użytek edukacyjny i naukowy	28
31.2.5. Dozwolony użytek przysługujący bibliotekom, archiwom, szkołom .	30
31.2.6. Podręczniki, wypisy, antologie	32
32. Domena publiczna	32
33. Licencje Creative Commons	33
34. Autorskie prawa majątkowe	34
35. Autorskie prawa osobiste	36
36. Tantiemy	38
37. Prawa zależne	38
38. Pola eksploatacji	40
39. Umowa przeniesienia autorskich praw majątkowych	40
40. Umowa licencyjna	41
41. Sublicencja	41
42. Plagiat	42
43. Umowa o pracę	42
44. Umowa o dzieło	43
45. Umowa-zlecenie (o świadczenie usług)	44
46. Umowa o charakterze mieszanym	45
47. Czynność prawna	45
48. Oświadczenie woli	45
49. Prawo skuteczne <i>erga omnes</i>	45
50. Prawo skuteczne <i>inter partes</i>	46
51. Zawinienie	46
52. Przedawnienie	46

53. Doktryna	47
54. Domniemanie	48
55. Forma pisemna	48
Rozdział II. Przygotowywanie materiałów informacyjnych i promocyjnych (<i>Joanna Woźniak</i>)	51
1. Wstęp	51
2. Zgodne z prawem korzystanie z utworów	51
2.1. Utwory słowne, muzyczne i słowno-muzyczne	54
2.2. Utwory pracownicze	55
2.3. Utwory udostępnione na otwartych licencjach	55
2.4. Utwory znajdujące się w domenie publicznej	57
2.5. Dozwolony użytek	62
2.5.1. Utwory udostępnione podczas wydarzeń	62
2.5.2. Prawo cytatu	63
2.5.3. Gatunek twórczości (parodia, pastisz, karykatura)	63
2.5.4. Wystawianie utworu plastycznego	63
2.5.5. Wolność panoramy	63
2.5.6. Zamieszczanie utworów w katalogach lub materiałach promocyjnych wystaw lub aukcji	63
2.6. Źródła darmowych zdjęć i grafik	64
2.7. Przypadki bardziej skomplikowane	65
3. Inne niż utwory dobra chronione	66
3.1. Dobra osobiste – prawo do wizerunku, prywatności i dobrego imienia	66
3.2. Znaki towarowe	67
3.3. Artystyczne wykonania, fonogramy i wideogramy	67
Rozdział III. Organizacja wydarzeń (gościnnych i własnych) (<i>Anna Kruszewska,</i> <i>Aleksandra Sewerynik, Karolina Maria Wojciechowska, Julia Zasacka</i>)	69
1. Organizacja koncertów	69
1.1. Covery	69
1.2. Tytuł prawny do korzystania z utworów	70
1.3. Umowa z artystą lub zespołem muzycznym	72
2. Organizacja wystaw	73
2.1. Przedmiot	73
2.1.1. Czym jest wystawa	73
2.1.2. Z czego powstanie wystawa	74
2.1.3. Wystawa gotowa czy produkcja wystawy	76
2.1.4. Wystawa jako utwór czy utwór zależny	76
2.2. Organizacja własnej wystawy	77
2.3. Koncepcja wystawy a prawo autorskie	78
2.3.1. Autorskie prawa majątkowe a wystawa	78

2.3.1.1. Problematyka dotycząca umów zawieranych z artystami, ich spadkobiercami lub innymi uprawnionymi	78
2.3.1.2. Zakres udzielanej licencji do prezentowanych prac	80
2.3.2. Autorskie prawa osobiste a wystawa	81
2.3.2.1. Integralność i rzetelne wykorzystanie utworu – liczy się kontekst	82
2.3.2.2. Udział artysty w procesie tworzenia wystawy – nadzór autorski	83
2.4. Przygotowanie warunków technicznych – transport, montaż i demontaż wystawy	83
3. Organizacja spektakli teatralnych	86
3.1. Czym jest spektakl teatralny w rozumieniu PrAut	86
3.2. Sztuka teatralna a możliwość jej wystawienia – podstawowe kwestie	86
3.3. Reżyseria, scenografia, muzyka, kostiumy a prawo autorskie	87
3.4. Gra aktorska	88
4. Organizacja wykładów i prezentacji	90
4.1. Czy wykład/prezentacja jest utworem	90
4.2. Kto ma prawa do wykładu/prezentacji, publikowania materiałów prezentowanych w trakcie wykładu/prezentacji	91
4.3. Umowy	92
4.4. Ochrona wizerunku	92
5. Organizacja festiwalu	93
6. Organizacja imprez tanecznych	94
7. Organizacja bankietów	95
7.1. Wprowadzenie – elementy chronione prawnie „na bankiecie”	96
7.1.1. Muzyka w trakcie bankietu i pośrednictwo organizacji zbiorowego zarządzania	96
7.1.2. Zgoda na utrwalenie wizerunku gości	97
7.1.3. Występy zaproszonych artystów a ich utrwalanie i dalsze rozpowszechnianie	98
7.2. Odpowiedzialność prawna organizatora	98
8. Organizacja projekcji filmowych	99
8.1. Film jako dobro chronione prawnoautorsko	99
8.2. Publiczny pokaz filmu	100
8.3. Dozwolony użytek publiczny a projekcja filmu	101
8.4. Dodatkowe wynagrodzenie dla współtwórców i artystów wykonawców ...	102
Rozdział IV. Organizacja zajęć i warsztatów (Julia Zasacka)	103
1. Wprowadzenie	103
2. Umowy z prowadzącymi zajęcia lub warsztaty	103
2.1. Model pierwszy – utwór pracowniczy, edukator jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę	104

2.2. Model drugi – edukator tworzy scenariusze zajęć na podstawie umowy o dzieło	104
2.3. Model trzeci – edukator prowadzi zajęcia na podstawie umowy-zlecenia ...	105
2.4. Model czwarty – edukator tworzy scenariusz zajęć oraz prowadzi zajęcia na podstawie umowy o mieszanym charakterze	105
3. Jak legalnie wykorzystywać materiały przy prowadzeniu warsztatów i zajęć	106
3.1. Prawo cytatu a materiały wykorzystywane podczas zajęć lub warsztatów ..	106
3.2. Dozwolony użytek edukacyjny i naukowy w kontekście prowadzenia zajęć i warsztatów	108
3.3. Dozwolony użytek przysługujący bibliotekom, archiwom, szkołom, muzeom	109
3.4. Inne sposoby korzystania z utworów przez instytucje kultury	109
3.4.1. Utwory osierocone	109
3.4.2. Utwory niedostępne w obrocie handlowym	110
3.4.3. Prawo panoramy	111
3.4.4. Wykorzystywanie utworów dla dobra osób niepełnosprawnych	112
3.5. Domena publiczna i licencje Creative Commons	112
3.5.1. Domena publiczna	113
3.5.2. Licencje Creative Commons	114
3.6. Otwartość w instytucjach kultury, ruch <i>open access</i>	114
4. Umowy	115
4.1. Umowa licencyjna	115
4.1.1. Zakres licencji – konieczność określenia pól eksploatacji	116
4.1.2. Zakaz zawierania umów odnoszących się do wszystkich przyszłych utworów	116
4.1.3. Wynagrodzenie twórcy	117
4.1.4. Rodzaje licencji	117
4.1.5. Forma umowy	117
4.1.6. Czas trwania licencji	117
4.1.7. Zasięg terytorialny licencji	118
Rozdział V. Prowadzenie zespołów artystycznych (Aleksandra Sewerynik)	119
1. Wprowadzenie	119
2. Formy prawne współpracy z osobami tworzącymi zespół artystyczny	120
2.1. Lider zespołu (osoba pracująca z zespołem)	120
2.1.1. Stała współpraca na podstawie umowy o pracę	120
2.1.2. Stała współpraca na podstawie umowy cywilnoprawnej	121
2.1.3. Współpraca projektowa	121
2.2. Członkowie zespołu	122
2.2.1. Relacja członków zespołu amatorskiego z instytucją kultury	122
2.2.2. Relacja członków zespołu zawodowego z instytucją kultury	122
2.3. Organizatorzy pracy zespołu	123

2.4. Inne osoby towarzyszące działalności zespołu artystycznego	123
2.4.1. Dyrektor artystyczny	123
2.4.2. Inicjator (założyciel) zespołu	123
2.4.3. Nauczyciele pracujący z zespołem (korepetytorzy)	124
2.4.4. Autorzy kostiumów, scenografii, stylisty, charakteryzator	124
2.4.5. Realizator dźwięku	124
2.4.6. Menedżer zespołu	125
3. Zasady legalnego pozyskiwania repertuaru wykonywanego przez zespół artystyczny oraz korzystanie z niego w ramach zespołu	125
3.1. Utwory zamówione przez instytucję kultury	125
3.2. Utwory tworzone przez prowadzącego zespół	127
3.3. Utwory z repertuaru krajowego i światowego, dzieła sztuki ludowej	127
3.3.1. Covery	128
3.3.2. Licencja ZAiKS	128
3.3.3. YouTube	129
3.3.4. Licencja uprawnionego z tytułu autorskich praw majątkowych	130
3.3.5. Dozwolony użytek publiczny	130
3.3.5.1. Ceremonie religijne, oficjalne uroczystości organizowane przez władze publiczne	130
3.3.5.2. Imprezy szkolne oraz akademickie	131
3.3.5.3. Korzystanie z utworów dla dobra osób niepełnosprawnych	132
3.3.5.4. Dozwolony użytek edukacyjny i naukowy	132
3.3.6. Domena publiczna	132
3.3.7. Dzieła sztuki ludowej	133
4. Możliwość korzystania z rezultatów działalności zespołu artystycznego	134
5. Ochrona nazwy zespołu	134
6. Prawo do wizerunku członków zespołu	135
Rozdział VI. Prawnoautorskie aspekty przygotowania i sprzedaży towarów własnych instytucji kultury (Joanna Woźniak)	137
1. Wstęp	137
2. Sposoby komercyjnego wykorzystania utworów w działalności gospodarczej instytucji kultury	137
2.1. Utwory własne instytucji	138
2.2. Omówienie przykładowych prac i ich możliwych kwalifikacji prawnych jako utworów	138
2.2.1. Poczтівка lub plakat z reprodukcją, statuetka przedstawiająca rzeźbę	139
2.2.2. Kubek z reprodukcją	139
2.2.3. Album z wystawy	139
2.2.4. Zbiór esejów na określony temat	140
2.2.5. Wydanie średniowiecznych rękopisów	140

2.2.6. Nagranie z koncertu	140
2.2.7. Gra planszowa nawiązująca do wydarzeń historycznych	141
2.2.8. Komiks związany z działalnością instytucji	141
2.3. Dozwolony użytek dotyczący promocji wystaw	142
3. Warunki legalnego wytwarzania i wprowadzania do obrotu towarów własnych instytucji kultury	142
Rozdział VII. Prawnoautorskie aspekty pozyskiwania zbiorów przez instytucje kultury (<i>Karolina Maria Wojciechowska</i>)	143
1. Rodzaj pozyskiwanych zbiorów i ich specyfika istotna ze względu na przepisy PrAut	143
2. Pozyskiwanie konkretnych materiałów do zbiorów	150
2.1. Książki	150
2.2. Utwory plastyczne	153
2.3. Utwory fotograficzne	156
2.4. Dokumenty	160
2.5. Przedmioty należące do prywatnych osób (w tym korespondencja, rękopisy)	162
2.6. Nagrania	164
2.7. Wideo	168
2.8. Sztuka ludowa	169
3. Pozyskiwanie zbiorów od twórców, ich spadkobierców, od przedstawicieli twórców, w tym galerii i agentów, oraz z prywatnych kolekcji	170
Rozdział VIII. Konkursy w prawie autorskim (<i>Jakub Słupski</i>)	173
1. Czym jest konkurs w rozumieniu prawa polskiego	173
1.1. Adresaci konkursu, konkurs zamknięty	174
1.2. Organizator konkursu a przyrzekający	175
2. Regulamin konkursowy	175
2.1. Korzyści płynące z wprowadzania regulaminów	175
2.2. Regulamin jako umowa lub jednostronna czynność prawna	175
2.3. Szczególne cechy regulaminów	176
2.4. Zapisy regulaminów dotyczące praw autorskich	176
3. Cele organizacji konkursów przez instytucje kultury	178
4. Prawo autorskie w konkursach	178
4.1. Jakiego rodzaju zapisy dotyczące praw autorskich powinny znaleźć się w regulaminie	179
4.2. Dostosowywanie zapisów o prawach autorskich do rzeczywistych potrzeb instytucji	180
4.3. Respektowanie autorskich praw osobistych	180
4.4. Kiedy należy dodawać w regulaminie konkursu zapis o prawach autorskich	181
5. Inne ważne kwestie związane z organizacją konkursów	181

5.1. Własność egzemplarza pracy konkursowej	181
5.2. Prace uczestników, którzy nie zostali laureatami konkursu	181
Rozdział IX. Wzory (<i>Anna Kruszevska, Aleksandra Sewerynik, Jakub Słupski, Julia Zasacka</i>)	183
Wzór Nr 1. Umowa o dzieło na stworzenie utworu z przeniesieniem autorskich praw majątkowych	183
Wzór Nr 2. Umowa-zlecenie na poprowadzenie zajęć, wykładu lub działalność w zawodowym zespole lub artystyczne wykonanie utworu	186
Wzór Nr 3. Umowa o mieszanym charakterze na stworzenie utworu i prowadzenie zajęć (wykładu, prób, koncertu) lub zagranie koncertu, przedstawienia z przeniesieniem autorskich praw majątkowych i pokrewnych ..	189
Wzór Nr 4. Umowa o pracę z rozszerzeniem zakresu ustawowego przeniesienia majątkowych praw autorskich lub pokrewnych	192
Wzór Nr 5. Umowa przeniesienia praw do utworu	195
Wzór Nr 6. Umowa licencyjna na korzystanie z utworu	197
Wzór Nr 7. Umowa przeniesienia praw do artystycznych wykonań	198
Wzór Nr 8. Umowa licencyjna na korzystanie z artystycznych wykonań	200
Wzór Nr 9. Umowa przeniesienia praw do fonogramu (wideogramu)	202
Wzór Nr 10. Umowa licencyjna na korzystanie z fonogramu (wideogramu)	203
Wzór Nr 11. Regulamin dla członków zespołu amatorskiego lub uczestników zajęć (warsztatów)	205
Wzór Nr 12. Umowa na rozpowszechnianie wizerunku	206
Wzór Nr 13. Regulamin konkursu	208